

Doğalgaz piyasasında neler oluyor?

Türkiye doğalgaz piyasasına ilişkin son güncel gelişmelerin ve liberalizasyon sürecinin değerlendirilmesine yönelik toplantı düzenleyen PETFORM, petrol ve doğalgaz piyasalarına ilişkin tüm konularda görüşlerini açıkladı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan PETFORM Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Duran, Türkiye'nin ham petrolün yüzde 93'ünü, doğalgazın da yüzde 98'ini ithal ettiğini ve toplam enerji tüketiminin ise 109 milyon ton petrol eşdeğeri olduğunu belirtti.

İthal enerji kaynaklarının toplam enerji tüketimi içindeki payının yüzde 71 olduğuna değinen Duran, Türkiye'nin kurulu elektrik gücünün yaklaşık yüzde 53'ünün doğalgaz ile çalıştığını ve enerji faturasının 54.1 milyar dolarlık oldukça yüksek rakamlar olduğunu vurguladı.

Türkiye'nin cari açığında en önemli sorunun enerji ithalatı olduğuna değinen Duran, bu rakamın toplam ihracatın yüzde 40'ına karşılık geldiğini, çok ciddi miktardaki bu enerji faturasının da Türkiye'nin cari açığına negatif etki yaptığını belirtti.

PETFORM Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Duran, Petrol Kanunu'nun 2012 yılında TBMM'den geçerek yasalaşmasını beklediklerini dile getirdi.

Petrol Kanunu'nun 2012 yılında TBMM'den geçerek yasalaşmasını beklediklerini dile getiren Duran, "PETFORM olarak bu konudaki görüşmelerimizi destekleyerek sürdüreceğiz. Mevcut kanun çerçevesinde çok soyut kriterler çerçevesinde özel şirketlere ruhsat veriliyor. Bizim talebimiz soyut kriterler yerine, gerçekten finansal gücü olan, ruhsatları alma adına taahhüt ettiği yatırım programı ve bütçeyi realize edecek tarzda olan şirketlere verilmesi" sözleriyle açıklamada bulundu.

Türkiye'nin kara alanları itibarıyla ürettiği ham petrol miktarının günlük 47 bin varil civarında olduğunu, günde 624 bin varil de petrol ithal ettiğini belirten Duran, Türkiye'nin deniz alanındaki arama çalışmalarına devam etmesi gerektiğini söyledi.

Duran, "Türkiye'de petrol üretiyoruz ancak ihtiyacımızı giderecek kadar üretmiyoruz. Doğu Akdeniz'de gaz potansiyelinin 3.5 trilyon metreküp olduğundan bahsediliyor. Türkiye'nin ihtiyacını karşılama adına denizlerdeki aramalar devam etmeli ve desteklenmeli. Bütün arama çalışmaları yeni teknolojilerle ve çok disiplinli teknik ekip çalışmasıyla, pozitif düşünceyle yapılmalı" şeklinde konuştu.

"KENDİ AYAKLARI ÜZERİNDE DURAN PİYASA HEDEFLİYORUZ"

PETFORM Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Metin Şen ise konuşmasında, Türkiye'de doğalgaz tüketiminin son yıllarda yüzde 10-14 arasında arttığını, bu artışın önümüzdeki yıllarda yüzde 10-12 seviyesinde devam edeceğini beklediklerini açıkladı.

Doğalgaz Piyasası Kanunu'nda konulan hedefler çerçevesinde BOTAŞ'ın pazar payının yüzde 20'lere inmesinin öngörüldüğünü, ancak bunun gerçekleşmediğini dile getiren Şen, kontrat devirlerinin de olmadığını, en büyük arzularının ithalatçı ve tedarikçi sayısının artması olduğunu belirtti.

2013'den sonra farklı bir doğalgaz piyasası olduğunu belirten Şen, tedarikçiler sayısı arttıkça dönem dönem yaşanan arz sıkıntılarının yaşanmaya başladığını dikkat çekti.

Türkiye'de özel sektörün payının yüzde 9 olduğunu ve henüz liberal piyasa bulunmadığına dikkat çeken Şen, "Kendi ayakları üzerinde duran bir piyasa hedefliyoruz" açıklamasında bulundu.

Dünyada doğalgaz kontratlarının yüzde 95'inin petrol ve türevlerine bağlı formülle belirlendiğini vurgulayan Şen, artışlar ve inişlerin doğal olarak doğalgaz kontratlarındaki fiyatlara da yansıdığını belirterek, "Petrol fiyatlarında 10 dolarlık bir artış, gaz fiyatlarında yüzde 7-8 arası bir artış olabilir" sözleriyle açıklamada bulundu.

"SİSTEM SİGORTASI LNG"

PETFORM Gaz Grubu Başkanı İbrahim Akbal ise kış sezonunda doğalgaz arzında sıkıntılarla karşılaşıldığını, doğalgaz şebekelerinin sağlıklı işletilebilmesi için altyapının hazırlıklı olması gerektiğini vurguladı.

Doğalgaz şebekelerinin sağlıklı işletilebilmesi için mutlaka yedekte LNG terminalleri olması gerektiğine değinen Akbal, "LNG terminalleri bir yerde sistemin sigortası anlamına gelir. Dünya örneklerine bakacak olursak, yer altı depolardan yaklaşık yüzde 20 takviye sağlıyorlar ancak Türkiye'de mevcut yer altı depoları ve 2 LNG terminalinin yüzde 3.5-4 katkı sağlayabiliyor" açıklamasında bulundu.

Akbal, bazı altyapı yatırımları ile yeni doğalgaz depolama alanlarına ihtiyaç olduğunu, anlık talep yükselmeleri ya da yaşanması olası kesintilerle daha iyi mücadele edilebileceğini vurguladı.

Akbal, Türkiye'nin 2011'de 5.8 milyar metreküp LNG ithal ettiğini, bunun da toplam tüketimin yüzde 15.5'u olduğunu belirtti.

Aktürk, "Bizim pazar dinamikleriyle çalışan bir gaz fiyatlandırmasına geçmemiz gerekiyor" açıklamasında bulundu.

Orhan Duran

"ELEKTRİĞİN YARISI GAZDAN SAĞLANIYOR"

PETFORM Yönetim Kurulu Üyesi Arif Aktürk ise konuşmasında, elektriğin yaklaşık yarısının gazdan üretildiğine dikkat çekerek, "Elektrik ve gaz birbirine entegre bir şekilde geçmiş bulunuyor. Arz güvenliği için kontrol yönetimi, arz çeşitliliği ve kısıt yönetimi gerekiyor" açıklamasında bulundu.

BOTAŞ'ın mevcut sistem operatörünün iletim kapasitesinin günlük kâğıt üstünde 205 milyon metreküp olduğunu, fiiliyatta arz kaynaklarında bir sıkıntı olmaz ve her şey saat gibi çalışıyor olsa bile BOTAŞ'ın 175-180 milyon metreküplük bir talepte sıkıntıya düştüğünü dile getiren Aktürk, bu arz talep dengesini karşılayabilmek için de kesintilere gittiğini söyledi.

Aktürk, "Bizim pazar dinamikleriyle çalışan bir gaz fiyatlandırmasına geçmemiz gerekiyor" açıklamasında bulundu.

Asil Üyeler'den Mete Baysal, "Elektrik üretiminde doğalgaza bağımlı olmamız nedeniyle, 2011 yılı sonu itibarıyla elektrik üretiminin yüzde 45'ini doğalgazdan sağlandı" açıklamasında bulundu.

Bakanlığın yaptığı tespit doğrultusunda birincil enerji kaynaklarından elektriğin doğalgazdan karşılanmasının düşülmesi gerektiğine değinen Baysal, "2013 yılı itibarı ile bu sorunun daha fazla artacağını düşünüyoruz" şeklinde konuştu.

Diğer bir Asil Üye Aykut Tanır, arz güvenliğinin önemli olduğuna dikkat çekerek, "Arz güvenliği sadece enerji tedariki ile değil, depolama, taşıma gibi sistemlerle de desteklenmeli" açıklamasında bulundu.